

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Jana Čížka a JUDr. Davida Krysky ve věci

navrhovatele: **Přípravný výbor pro konání místního referenda v obci Podveky,**
zastoupený zmocněnkyní Ivetou Chábovou,
bytem Podveky 25, Sázava,
proti
odpůrkyni: **obec Podveky,**
sídlem Podveky 54, Sázava,

o návrhu na vyhlášení místního referenda,

takto:

I. Žádost navrhovatele o osvobození od soudních poplatků se zamítá.

II. Vyhláší se místní referendum v obci Podveky o těchto otázkách:

1) *Souhlasíte s tím, aby splaškovou kanalizaci a čističku odpadních vod v obci Podveky vlastnila Vodohospodářská společnost Vrchlice-Maleč, a. s., IČO: 46356967, sídlem Ku Ptáku 387, Kutná Hora?*

2) *Souhlasíte s tím, aby splašková kanalizace byla vybudována v Podvekách, v Ježovicích, v Útěchvostech a v Zalíbené?*

III. Místní referendum se bude konat v nejbližší pátek následující po uplynutí 30 dnů od skončení nouzového stavu. Jestliže na tento pátek případně den pracovního klidu, bude se místní referendum konat v nejbližší následující pátek, který bude pracovním dnem. Pokud by v tento den byl znovu vyhlášen nouzový stav, bude se při stanovení dne konání místního referenda postupovat obdobně podle věty první a druhé.

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatel se návrhem podle § 91a odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podaným dne 14. 9. 2020 domáhá toho, aby soud vyhlásil místní referendum v obci Podveky o otázkách:

„Souhlasíte s tím, aby splaškovou kanalizaci a čističku odpadních vod v obci Podveky vlastnila Vodohospodářská společnost Vrchlice-Maleč, a. s., se sídlem Ku Ptáku 387, 284 01 Kutná Hora?“ a

„Souhlasíte s tím, aby splašková kanalizace byla vybudována v Podvekách, v Ježovicích, v Útěchvostech a v Zalíbené?“,

a to tak, aby se konalo v termínu 2. a 3. 10. 2020 společně s volbami do Zastupitelstva Středočeského kraje.

2. Navrhovatel uvedl, že předložil návrh na konání místního referenda o výše uvedených otázkách Zastupitelstvu obce Podveky (dále jen „zastupitelstvo“) dne 4. 8. 2020, přičemž žádal, aby se referendum konalo v termínu voleb do zastupitelstev krajů. Zastupitelstvo se však při svém zasedání, které se konalo týž den, kdy mu byl návrh doručen, odmítlo návrhem zabývat. Dne 19. 8. 2020 bylo navrhovateli doručeno sdělení Obecního úřadu Podveky, že je návrh bezvadný a bude projednán na dalším zasedání zastupitelstva konaném dne 7. 9. 2020. Na tomto zasedání však zastupitelstvo návrh na konání referenda neschválilo, aniž bylo sděleno proč.
3. Navrhovatel pokládá postup odpůrkyně za protiprávní. Návrh na konání referenda podpořilo svými podpisy 74 oprávněných osob a obecní úřad jej označil za bezvadný; ani vady v údajích na podpisovém archu, resp. jejich nečitelnost celkem u tří oprávněných osob neměly na bezvadnost návrhu vliv, neboť i tak je počet podpisů dostatečný ve smyslu § 8 odst. 2 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místním referendu“). Konání referenda v termínu krajských voleb, jak navrhovatel požaduje, by jednak představovalo finanční úsporu pro obecní rozpočet v porovnání s konáním referenda v jiném termínu, jednak by to zvýšilo účast při hlasování, a tedy i šanci, že bude rozhodnutí v referendu platné a pro odpůrkyni závazné, což je ostatně jeho hlavním účelem a smyslem.
4. Dále navrhovatel v návrhu obsírně popsal postup odpůrkyně a jejích orgánů směřující ke zřízení kanalizace v obci Podveky. Podle jeho názoru nebyla při rozhodování o této záležitosti dostatečně zapojena veřejnost; zvolené řešení pokládá za zcela nevhodné, jak po technické tak po finanční stránce.
5. Odpůrkyně ve vyjádření k návrhu uvedla, že návrh na konání místního referenda pokládá za bezvadný, neboť i po odečtení podpisů osob, které uvedly chybné či nečitelné údaje, jej podepsalo 71 osob, tedy dostatečný podíl oprávněných osob ve smyslu § 8 odst. 2 zákona o místním referendu. Zastupitelstvo jej projednalo na svém zasedání dne 7. 9. 2020, ovšem návrh na konání místního referenda nebyl schválen. O prvé z otázek obsažených v návrhu vůbec místní referendum konat nelze, neboť se nejedná o věc v samostatné působnosti obce. Obec totiž nemá pravomoc autoritativně rozhodovat o existenci či neexistenci vlastnických práv. I pokud by soud první otázku vyložil jako spadající do oblasti nakládání obce s vlastním majetkem, je třeba uvést, že za zdárné provedení a financování projektu kanalizace a čističky odpadních vod je odpovědné zastupitelstvo. Druhá z otázek obsažených v návrhu se stala podle odpůrkyně bezpředmětnou poté, co zastupitelstvo přijalo usnesení o vypracování projektové dokumentace na připojení místních částí Podveky, Ježovice, Útěchvosty a Zalíbená na splaškovou tlakovou kanalizaci.
6. Shodně jako navrhovatel i odpůrkyně ve vyjádření podrobně popsala proces směřující ke zřízení kanalizace v obci, vysvětlovala, proč bylo zvoleno právě toto, a nikoli jiné technické a finanční řešení, a polemizovala s kritikou navrhovatele stran jeho názorů na nedostatečnou účast veřejnosti.
7. Navrhovatel v replice ze dne 23. 9. 2020 opět podrobně zrekapituloval proces směřující ke zřízení kanalizace a podrobil kritice politické vedení obce, jinak však neuvedl žádnou pro věc podstatnou skutečnost.
8. Současně s replikou navrhovatel požádal soud o osvobození od soudních poplatků. Jako důvod uvedl, že soudní poplatek hrazený v plné výši je pro členky navrhovatele zátěží. Dvě z členek jsou invalidní důchodkyně, které žijí ve vlastním bytě a domečku, a každý výdaj velmi naruší jejich rozpočet. Zmocněnkyně navrhovatele je OSVČ, má vyživovací povinnost k synovi. Do celé akce společně vložily nemalé prostředky na tiskopisy, pozvánky, kopírování a cestovní náklady. Navíc je v blízké době čeká nemalá investice do přípojek vodovodu a kanalizace.
9. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 4. 8. 2020 byl odpůrkyni doručen návrh na konání místního referenda společně se žádostí, aby byl program 10. jednání zastupitelstva konaného téhož dne doplněn o bod, který by se tímto návrhem zabýval. Podle zápisu z tohoto jednání

nebylo doplnění programu schváleno; starostka obce odkázala na § 12 zákona o místním referendu, podle něhož musí obecní úřad nejprve zkontrolovat, zda návrh na vyhlášení místního referenda netrpí vadami. Obecní úřad obce Podveky následně sdělením ze dne 19. 8. 2020 informoval navrhovatele o tom, že návrh na vyhlášení místního referenda (až na tři oprávněné osoby, u nichž byl uveden chybný nebo nečitelný údaj) je bezvadný a bude projednán na zasedání zastupitelstva svolaném na den 7. 9. 2020. K tomu skutečně došlo a návrh byl projednán pod pořadovým číslem 9. Ze zápisu z tohoto jednání vyplývá, že návrh na konání místního referenda zastupitelstvo neschválilo. V zápise je rámcově zachycen průběh diskuse přítomných osob, která se konala před hlasováním zastupitelstva o tomto návrhu a která se týkala zejména finančních nákladů souvisejících se zřízením a provozováním tlakové kanalizace. Důvody neschválení návrhu na konání místního referenda však v zápise uvedeny nejsou.

10. Krajský soud v Praze na úvod konstatuje, že návrh byl podán osobou oprávněnou [§ 57 odst. 1 písm. b) zákona o místním referendu] a je včasný, neboť byl podán ve dvacetidenní lhůtě od jednání zastupitelstva odpůrkyně, na kterém bylo rozhodnuto, že se referendum nevyhlásí, resp. nebylo přijato usnesení o jeho vyhlášení [§ 57 odst. 2 písm. b) zákona o místním referendu]. Protože návrh splňuje i další zákonné náležitosti, soud jej věcně přezkoumal v intencích ustanovení § 91a a § 93 s. ř. s.
11. Soud v souladu s § 91a odst. 3 s. ř. s. nenařídil ve věci jednání, neboť při rozhodování vycházel z listin předložených odpůrkyní, které považoval za dostatečný podklad pro své rozhodnutí.
12. V první řadě se soud zabýval žádostí navrhovatele o osvobození od soudních poplatků. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. může být účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Účastník řízení, který chce být z důvodu své nemajetnosti osvobozen od soudních poplatků, musí o osvobození sám požádat soud a zejména musí uvést všechny údaje o své majetkové situaci a svá tvrzení doložit (musí tedy unést břemeno tvrzení a důkazní). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 – 50, č. 537/2005 Sb. NSS).
13. V projednávané věci navrhovatel dostatečně neosvědčil, že k zaplacení soudního poplatku vyměřeného ve výši 2 000 Kč nemá dostatečné prostředky. Soud nezpochybnuje, že i na straně přípravného výboru lze předpokládat vznik nákladů souvisejících s postupem při uplatnění návrhu na vyhlášení místního referenda. Nicméně účelem osvobození od soudních poplatků není ulehčit účastníkovi finanční břímě spojené s vedením soudního řízení, nýbrž umožnit přístup k soudu těm osobám, kterým by byl upřen přístup k soudu v důsledku nedostatku prostředků (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 1 As 23/2009 - 95, č. 2163/2011 Sb. NSS, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publ. pod č. 537/2005 Sb. NSS).
14. Navrhovatel netvrdil, že by neměl prostředky zaplacení soudního poplatku v plné výši. Uváděl toliko to, že pro jeho členky představují výdaje spojené s přípravou návrhu na vyhlášení místního referenda a s podáním projednávaného návrhu soudu finanční *záťaž*, která *naruší jejich rozpočet*. O nedostatku finančních prostředků přitom nelze usuzovat pouze na základě skutečnosti, že dvě ze členek navrhovatele jsou invalidní důchodkyně, resp. třetí členka má vyživovací povinnost k dítěti. Tyto skutečnosti nic nevyovídají o jejich celkových majetkových a výdělkových poměrech. Soud přihlédl zejména ke skutečnosti, že navrhovatel uhradil vyměřený soudní poplatek na výzvu soudu již 22. 9. 2020, tedy den před sepsáním žádosti o osvobození od soudních poplatků. To svědčí o tom, že vyměření soudního poplatku nebylo překážkou tomu, aby se navrhovatel domáhal účinně svého práva před soudem. V této souvislosti lze navíc odkázat analogicky i na ustálenou judikaturu týkající se osvobozování spolků od soudních

poplatků, podle níž lze po spolcích spravedlivě požadovat, aby si materiální prostředky na svoji činnost (alespoň v základní a pro samotnou činnost nezbytné míře) zajistily samy. Rezignuje-li spolek na jejich zajištění, není možné odpovědnost za nevytvoření těchto prostředků bez dalšího převést na stát prostřednictvím osvobození od soudních poplatků (srov. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 1. 11. 2007, č. j. 62 Ca 40/2007 - 41, č. 1482/2008 Sb. NSS). Byť navrhovatel není spolkem ani jinou právnickou osobou, není důvodu, aby byl od soudních poplatků osvobozen pouze proto, že vykonává činnost nikoliv pro svůj prospěch, ale pro obecné blaho. Soud proto žádost navrhovatele o osvobození od soudních poplatků zamítl.

15. K věci samé soud na úvod předesílá, že se nebude zabývat rozsáhlou argumentací účastníků vztahující se k technickým parametrům kanalizace, přiměřenosti vynaložených finančních prostředků a vhodnosti zvoleného řešení vůbec. Není ani důvod argumentaci účastníků týkající se této otázky podrobně rekapitulovat. Pro posouzení důvodnosti návrhu jsou totiž tyto okolnosti bezvýznamné. Není úkolem soudu, aby se vyjadřoval k tomu, jaký způsob nakládání se splašky v obci Podveky je ten nejvhodnější. To musí rozhodnout sami občané obce, resp. orgány, které si pro ten účel zvolili. Úloha soudu v dané věci spočívá výlučně v přezkumu toho, zda nebylo postupem odpůrkyně oprávněným osobám (občanům obce) upřeno právo vyjádřit se k této otázce v místním referendu. Soud je oprávněn zkoumat pouze to, zda odpůrkyně postupovala v souladu se zákonem, pokud místní referendum nevyhlásila.
16. Institut místního referenda vychází z čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle nějž mají občané právo se přímo podílet na správě veřejných věcí. Jak podrobně vyložil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 10. 2012, č. j. Ars 2/2012 - 43, místní referendum je jedním z prvků přímé demokracie a významným způsobem doplňuje činnost orgánů obce zvolených na základě principů zastupitelské demokracie, neboť dává občanům možnost aktivně ovlivnit rozhodnutí v konkrétní pro obec důležité záležitosti. Referendum se může konat o jakékoli otázce, která spadá do samostatné působnosti obce (§ 6 zákona o místním referendu), s výjimkami vypočtenými v § 7 zákona o místním referendu.
17. Poté, co je návrh na konání místního referenda podán, posoudí obecní úřad, zda netrpí nedostatky, resp. zkontroluje, zda má návrh a podpisová listina náležitosti požadované § 10 a § 11 zákona o místním referendu. Pokud je návrh bezvadný, vyrozumí o tom přípravný výbor. Následně se bezvadným návrhem na konání místního referenda zabývá zastupitelstvo. To má podle § 13 odst. 1 zákona o místním referendu dvě možnosti, a to buď referendum vyhlásit, anebo nevyhlásit. Nemá ovšem právo o tom rozhodnout svévolně. Jediným kritériem, které je podle tohoto ustanovení rozhodující, je to, zda o položené otázce lze či nelze místní referendum konat. O přípustnosti položené otázky tedy nerozhoduje obecní úřad, nýbrž právě až zastupitelstvo (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2017, č. j. Ars 2/2017 - 60). To se zabývá jednak tím, zda se otázka netýká některé z oblastí, o které je konání místního referenda vyloučeno (§ 7 zákona o místním referendu), jednak tím, zda je její formulace jednoznačná a zda na ni lze odpovědět „ano“ nebo „ne“ (§ 8 odst. 3 zákona o místním referendu). Je přitom třeba zdůraznit, že žádnému z orgánů obce (tedy ani obecnímu úřadu, ani zastupitelstvu) nepřísluší zkoumat vhodnost či věcnou opodstatněnost pokládané otázky, ani důvody, jež přípravný výbor k iniciaci místního referenda vedly – o nich rozhodují v souladu s principy přímé demokracie přímo oprávněné osoby tím, že v dostatečném počtu připojí svůj podpis na podpisové listiny (srov. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2012, č. j. 50 A 7/2012 - 64).
18. V posuzované věci Obecní úřad obce Podveky přípisem ze dne 19. 8. 2020 navrhovateli sdělil, že podaný návrh na konání místního referenda je z hlediska zákona o místním referendu bezvadný. Zastupitelstvo návrh projednalo na zasedání dne 7. 9. 2020 a neschválilo jej (fakticky tedy neschválením příslušného usnesení rozhodlo o tom, že se referendum nebude konat); místní referendum tudíž vyhlášeno nebylo. Ze zápisu porázeného z tohoto jednání ovšem plyne, že důvodem pro nevyhlášení místního referenda zjevně nebyla nepřípustnost položených otázek (ve smyslu § 7 nebo § 8 odst. 3 zákona o místním referendu). Byť to v zápise není výslovně uvedeno,

je zřejmé, že důvodem neschválení usnesení o vyhlášení místního referenda byl pravděpodobně názor většiny členů zastupitelstva, že o těchto otázkách není vhodné v referendu hlasovat. Pokud jde o první otázku, starostka odpůrkyně poukázala na to, že zastupitelstvo o přenechání stavby kanalizace společnosti Vodohospodářské stavby Vrchlice – Maleč, a. s., již rozhodlo, a jiná varianta než právě vlastnění kanalizačního řádu touto obchodní společností není podle jejího přesvědčení fakticky možná, neboť odpůrkyně by sama stavbu a následný provoz a údržbu kanalizace ve svém vlastnictví neufinancovala. Stran druhé otázky starostka odpůrkyně uvedla, že i o ní již zastupitelstvo rozhodlo, neboť projekt připojení místních částí obce Podveky na splaškovou kanalizaci byl již – na témže zasedání zastupitelstva – schválen. Přípustností položených otázek ve smyslu § 7 nebo § 8 odst. 3 zákona o místním referendu se zastupitelstvo toho dne vůbec nezabývalo a jejich nepřipustnost odpůrkyně poprvé tvrdila až ve vyjádření k návrhu.

19. Soud tak dospěl k závěru, že zastupitelstvo odpůrkyně postupovalo protiprávně, pokud místní referendum nevyhlásilo z důvodů, které zákon nepřipouští. Soud proto dále zkoumal přípustnost navržených otázek, aby zjistil, zda lze rozhodnutím soudu nahradit úkon zastupitelstva odpůrkyně (srov. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2009, č. j. 11 Ca 291/2009 - 41) a místní referendum vyhlásit. Ostatně i odpůrkyně přípustnost obou otázek ve svém vyjádření k návrhu zpochybnila.
20. V případě první otázky ve znění „*Souhlasíte s tím, aby splaškovou kanalizaci a čističku odpadních vod v obci Podveky vlastnila Vodohospodářská společnost Vrchlice-Maleč, a. s., se sídlem Ku Ptáku 387, 284 01 Kutná Hora?*“ odpůrkyně tvrdí, že se vůbec nejedná o věc v její samostatné působnosti, neboť obec nemůže rozhodovat o existenci či neexistenci vlastnického práva. Tam však položená otázka vůbec nemíří. Soud ji naopak považuje za typický příklad otázky, která se týká nakládání obce s vlastním majetkem. Jestliže odpůrkyně plánuje vybudování kanalizace, je otázka, kdo ji má v budoucnu vlastnit, zcela legitimní a jistě o ní lze v místním referendu hlasovat. Skutečnost, že snad již odpůrkyně uzavřela s Vodohospodářskou společností Vrchlice-Maleč, a. s. smlouvu o tom, že na ni v budoucnu kanalizaci převede, tomu nijak nebrání. Jak totiž dovodil Ústavní soud, „[ž]ádným smluvním ujednáním mezi obcí a třetí osobou nelze předem vyloučit občany z přímého podílu na správě věcí veřejných. Pouhým odkazem na existenci předchozího soukromoprávního závazku nelze zabránit občanům obce, aby ke určité otázce veřejného zájmu demokraticky zaujali postoj prostřednictvím místního referenda“ (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2012, sp. zn. III. ÚS 263/09). Pokud má odpůrkyně za to, že by určité rozhodnutí přijaté v místním referendu mělo pro obec negativní důsledky (např. by jí znemožnilo dostat závazku obsaženému v platné a účinné soukromoprávní smlouvě), nepředstavuje to zákonný důvod pro nevyhlášení referenda. Může to však jistě být silný argument v kampani před referendem, pomocí kterého se komunální politici zastávající tento názor mohou pokusit přesvědčit oprávněné osoby („voliče“), aby svou (ne)účastí nebo svým hlasováním v místním referendu podpořili *status quo*.
21. Je-li výsledek hlasování v místním referendu závazný, pak se tím nerozumí závaznost v tom smyslu, že by byl způsobilý sám o sobě změnit existující právní vztahy (např. převést vlastnické právo z vlastníka na jinou osobu), nýbrž závaznost politická. Jinými slovy, zavazuje orgány obce, potažmo jejich činovníky, k tomu, aby do budoucna politicky jednali způsobem, k němuž je zavazuje výsledek referenda. Slovy Ústavního soudu: „[V]ýsledek [místního referenda] je nutno interpretovat tak, že orgány obce jsou zavázány prosazovat názor občanů těmi prostředky, které jim právní řád dává k dispozici“ (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2012, sp. zn. III. ÚS 995/09). Lze si tedy představit i otázku položenou v místním referendu týkající se věci ve vlastnictví třetí osoby – např. „*Souhlasíte s tím, aby fotbalové hřiště za vesnicí vlastnila obec?*“. Pokud by byla tato otázka místním referendem schválena a rozhodnutí by bylo platné a závazné, pochopitelně by nijak nezměnila stávající vlastnické poměry. Zavázala by však orgány obce do budoucna jednat tak v mezích právních předpisů tak, aby se řečené fotbalové hřiště do jejího vlastnictví dostalo (např. prostřednictvím jeho koupě od současného vlastníka).

22. Poznámka odpůrkyně, že o věci nelze v místním referendu hlasovat, neboť za zdárné provedení a financování projektu kanalizace a čističky odpadních vod je odpovědné zastupitelstvo, svědčí spíše o nepochopení principů zastupitelské demokracie. Jsou to totiž právě občané obce, již jsou v konečném důsledku odpovědní za to, jakým způsobem budou záležitosti obce uspořádány. To, že si v zájmu usnadnění řízení obce volí pro správu obecních záležitostí své zastupitele, na tom nic nemění. Místní referendum je tak (stejně jako volba zastupitelů) projevem základního politického práva občanů obce podílet se na správě věcí veřejných, přičemž referendem se na nich podílí přímo, zatímco volbou zastupitelů nepřímě.
23. O druhé otázce ve znění „*Souhlasíte s tím, aby splašková kanalizace byla vybudována v Podvekách, v Ježovicích, v Útěchvostech a v Zalíbené?*“ odpůrkyně tvrdí, že se stala bezpředmětnou proto, že zastupitelstvo už o vypracování projektové dokumentace na připojení uvedených místních částí na splaškovou kanalizaci rozhodlo. I zde platí to, co bylo řečeno ve vztahu k otázce první. Skutečnost, že zastupitelstvo již rozhodlo o tom, že bude vypracována projektová dokumentace, nezpůsobuje nemožnost hlasovat v místním referendu o souhlasu s vybudováním splaškové kanalizace v těchto místních částech. Samozřejmě se může stát, že oprávněné osoby vysloví v referendu nesouhlas s vybudováním splaškové kanalizace, který – bude-li účast dostatečná pro to, aby rozhodnutí bylo platné – bude pro odpůrkyni závazný, přestože již byl proces budování kanalizace zadáním projektové dokumentace zahájen. Opět se však jedná o argumenty, jež by měly být primárně předmětem kampaně před referendem.
24. Soud uzavírá, že námitky odpůrkyně týkající se údajné nepřipustnosti otázek jsou nedůvodné. Obě otázky vyhovují požadavkům § 8 odst. 3 zákona o místním referendu a nespádají do žádného z okruhů, o nichž místní referendum konat nelze, vymezených v § 7 téhož zákona.
25. Za daných okolností soudu nezbyvá, než místní referendum vyhlásit (§ 57 odst. 3 zákona o místním referendu ve spojení s § 91a odst. 3 s. ř. s.).
26. S ohledem na lhůty vyplývající ze zákona o místním referendu nemohl soud rozhodnout o konání referenda souběžně s krajskými volbami konanými ve dnech 2. a 3. 10. 2020, jak to požadoval navrhovatel. Je třeba mu dát za pravdu v tom, že by takové řešení bylo vhodné jak ekonomicky, tak z hlediska volební účasti. Že to není možné, ovšem zapříčinil částečně i sám navrhovatel tím, že podal návrh na konání místního referenda tak, že o něm mohlo zastupitelstvo odpůrkyně rozhodnout až při svém zářijovém zasedání.
27. Termín, v němž se bude referendum konat, určil soud následovně. Podle § 15 zákona o místním referendu se musí místní referendum konat 90 dnů od jeho vyhlášení. Pokud místní referendum nevyhlašuje zastupitelstvo, nýbrž soud, jako je tomu v tomto případě, pak platí, že dnem vyhlášení místního referenda je den vyvěšení usnesení soudu na jeho úřední desce (srov. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 11. 2008, č. j. 30 Ca 173/2008 - 64). V souladu s § 5 odst. 1 zákona o místním referendu, podle nějž se místní referendum koná v jednom dni, nekoná-li se současně s jinými volbami, jež se konají ve dvou dnech. Nejbližší řádné volby jsou volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které se budou konat na podzim roku 2021 (přesný termín dosud není určen). Referendum se tedy bude konat v jednom dni.
28. Současně je třeba vzít v potaz, že dne 30. 9. 2020 vyhlásila vláda usnesením č. 957 uveřejněným pod č. 391/2020 Sb. pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území České republiky nouzový stav od 5. 10. 2020 od 00:00 hodin na dobu 30 dnů. Podle § 5 odst. 2 zákona o místním referendu se po dobu nouzového stavu místní referendum nekoná. Soud tedy ze zákona nemůže nařídít konání místního referenda na dobu nouzového stavu. Současně však za stávající epidemiologické situace nelze vyloučit, že bude nouzový stav prodloužen. Z toho důvodu soud nezvolil konkrétní datum, nýbrž určil konání místního referenda na pátek, který bude následovat po uplynutí 30 dnů od konce nouzového stavu. Podle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o místním referendu se běh lhůt podle tohoto

zákona po dobu nouzového stavu přerušuje, místní referendum se tedy nemusí konat do 90 dnů od jeho vyhlášení (dnem právní moci tohoto usnesení). Tím by zároveň měla odpůrkyně získat dostatek času na technické záležitosti spojené s přípravou uspořádání místního referenda a návrhové i všichni ostatní zainteresovaní by měli získat dostatek času na případnou volební kampaň. Dále soud určil, že jestliže takto určený pátek připadne na den pracovního klidu, bude se místní referendum konat v pátek po tomto pátku následujícím. Konání místního referenda probíhajícího pouze v jednom dni v den pracovního klidu totiž není podle přesvědčení soudu vhodné, neboť by to mohlo mít negativní vliv na volební účast. Pokud by snad i v takto určený den byl vládou znovu vyhlášen nouzový stav, pak se místní referendum bude konat v pátek určený stejným způsobem ve lhůtě počínající dnem skončení takto nově vyhlášeného nouzového stavu.

29. Soud neprovedl důkaz listinami předloženými návrhovatelem společně s návrhem a replikou. Některé z těchto listin jsou součástí správního spisu, který měl soud k dispozici a z jehož obsahu vycházel. Dále se jedná se o různé listiny, které ilustrují postup stávajícího vedení obce při realizaci kanalizace a aktivity přípravného výboru, listiny dokládající finanční a technologickou vhodnost určitého technologického řešení splaškové kanalizace, a naopak nevhodnost jiných typů technologického řešení kanalizace. Některé z předložených listin navíc nejsou ani důkazními návrhy, nýbrž jde jen o tvrzení návrhové. Ostatní předložené listiny se žádným způsobem netýkají předmětu tohoto řízení, jímž je zhodnocení zákonnosti postupu odpůrkyně při nevyhlášení místního referenda; naopak předmětem řízení není posuzování výhod toho či onoho řešení splaškové kanalizace či hodnocení toho, zda osoby vykonávající funkci v orgánech odpůrkyně dostatečným způsobem komunikují své politické záměry s veřejností.
30. Soud neprovedl důkaz ani listinami, které předložila odpůrkyně a které nejsou součástí správního spisu. Listinami *Orientační propočty IN v případě použití gravitační splaškové kanalizace a Kanalizace ČOV Podveky – posouzení předpokládaných rozpočtových výdajů*, jakož ani mailovou korespondencí starostky odpůrkyně s Českou spořitelnou, a. s., soud důkaz neprovedl, neboť posouzení finanční ani jiné vhodnosti některého z typů splaškové kanalizace není předmětem tohoto řízení. Dále soud neprovedl důkaz žádostmi o napojení na kanalizaci, souhlasy s napojením na kanalizaci a jinými listinami, které mají dokládat to, že i oprávněné osoby, které podepsaly návrh na vyhlášení místního referenda, mají zájem o kanalizační přípojku; nejde totiž o skutečnost, která by měla jakoukoli relevanci ve vztahu k předmětu řízení.
31. O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle nějž nemá v řízení o ochraně ve věcech místního referenda žádný z účastníků na náhradu nákladů řízení právo.
32. **Usnesení bude doručeno účastníkům řízení. Současně je vyvěšeno na úřední desce soudu; usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).**

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 13. října 2020

Mgr. Ing. Petr Šuránek
předseda senátu